

HAJA-ASUTUKSEN JÄTEVESIASETUS KUNNAN YMPÄRISTÖTOIMEN KANNALTA

Ylämaan, Miehikkälän ja Virolahden kunnat: yhteinen ympäristönsuojelulautakunta

Odotukset asetukselta:

- 1) Neuvonta- ja tiedotustyön lisääminen
- 2) Perinteisen viranomaistyön väheneminen ympäristönsuojelun osalta, koska käsittelyvastuuta siirtyy rakennusvalvontaan.
- 3) Jätevesisuunnitelmien laatu paranee, koska suunnitelma on oleellinen osa rakennuslupahakemusta.
- 4) Vastuuta rakentajalle. Selvitettävä kiinteistölle soveltuva tekniikka → ymp.sihteerit eivät ole konsultteja!
- 5) Kuormituksen väheneminen ympäristöön siirtymäajan puitteissa, koska kiinteistöillä siirrytään parempaan tekniikkaan.

- 6) Ekstrabonuskysymys: siirtykö imeytys pannaan wc-jätevesien osalta?

Valmistautuminen kunnissa: ympäristötoimen ja rakennusvalvonnan ”yhteistyö” :

Tammikuu 2004 yhteistyökokous liki tulokseton.

- lausuntomenettelyä päätettiin jatkaa
- ymp.toimi painotti kyseessä olevan lausunnon EI PÄÄTÖKSEN
- erimielisyyttä mm. vastuukuvioista

Rakennusvalvonnan vaade: ymp.sihteerien on neuvonnan ja lausunnon lisäksi tehtävä vähintään 3 tarkastusta/kohde! → ymp.toimi kieltäytyi kunniaista

Lausuntomenettelyä muutettiin keväällä 2004 siten, että Virolahdella ja Miehikkälässä ympäristösihteeri antaa jätevesisuunnitelmasta lausunnon tarvittaessa. Ymp.sihteerit käy kuitenkin läpi kaikki suunnitelmat.

Viimeisin väantö ja rakennusvalvonnan vaade 6/2005: ”Virolahdella ympäristönsuojelusihteerien tarkastettava kaikki jätevesisuunnitelmat 2 vuoden kuluessa, jotta työkuorma ei kaatuisi kokonaan rakennusvalvonnan harteille MRA:n ilmoitusmenettelyn kautta.”

→ Ympäristökeskuksen edustajien kommentit MRL-kokouksessa, jonka jälkeen tilanne rauhoittunut ja työilmapiiri puhdistunut.

Kuinkas kävikään 1.1.2004 jälkeen (vrt. odotukset)

- 1) Neuvontatyö todellakin lisääntynyt. Karkeasti arvioiden ainakin n. joka kolmas puhelu koskee edelleen jätevesien käsittelyä.
 - selvityspohjien laadinta ja lähettäminen kiinteistöille
 - tiedotteet kiinteistöille
 - lehtijutut
 - puhelinneuvonta

- 2) Virolahdella ja Ylämaalla lausuntojen määrä kaksinkertaistui 2004 edellisvuoteen verrattuna. Miehikkälässä tilanne ennallaan (toimii...)

Ympäristönsuojelusihteerin jätevesisuunnitelmista antamat lausunnot:

	<u>YLÄMAA</u>	<u>MIEHIKKÄLÄ</u>	<u>VIROLAHTI</u>
2003	9	12	15
2004	22	12	29
2005	29→	6 →	20→

Syynä rakentamisen räjähdysmäinen kasvusuhdanne kaakonkulmilla?

Ei suinkaan. Kaikkia jätevesisuunnitelmia ei ennen asetuksen voimaantuloa toimitettu ympäristötoimeen. Ei suunnitelmia – ei lausuntoja. Kyse lähinnä loma-asunnoista/rantasaunoista, joissa kantovesi. Rakennusluvissa kuitenkin jo aiemmin ohjattu esim. imeytyskuopan rakentamiseen. Nyt vastaavaa päätöstä ei tehdä ilman lausuntoa!

Syynä kasvuun myös rakennustarkastajien laintulkinta. Ylämaalla ja Virolahdella lupahakemus laukaisee jätevesijärjestelmien uudistamisen koko kiinteistön osalta. Lakia luetaan kuten se on kirjoitettu, eli halkoliiterin rakentamisen vuoksi hakija joutuu jättämään jätevesisuunnitelman omakotitalonsa osalta.

Tarkastuskäyntien määrä kiinteistöillä ei ole kasvanut huolimatta lausuntojen määrän kasvusta. Jokaista imeytyskuopan paikkaa ei käyda katsomassa.

Miehikkälässä yhteistyö ja työjako rakennusvalvonnan kanssa toiminut loistavasti. Ei muutosvastarintaa.

HUOM! KOSKA RAKENNUSLUPAHAKEMUKSET SYYNÄTÄÄN TARKEMMIN LÄPI JA LAUSUNTOJEN MÄÄRÄ KASVANUT, ON YKSI ASETUKSEN TAVOITTEISTA SAAVUTETTU: VALVONTA ON TULLUT KATTAVAMMAKSI!

3) Jätevesisuunnitelmien laatu kaikissa toimialueen kunnissa kirjava. Ehkä ¼ huippuhienoja ja joskus käytetty jopa ammattisuunnittelijaa, ½ rimaa hipoen läpi, mutta ¼ aivan luokattoman huonoja.

- Joskus puolet kaavakkeista täyttämättä
- Usein asemapiirros puuttuu täysin. Joskus asemapiirroksen kuvattu rakennukset, muttei jätevesijärjestelmän tai vesikaivon sijaintia.
- Joskus jätevesijärjestelmää ei ole nimetty, koska ”viranomaisen työnä on vaatia”
- Käsitellään joko bumerangina tai annetaan lausunto ehtoja antaen.
- Bumerangi tähdätään rakennusvalvontaan. Ympäristötoimi ei soitele hakijan perään puutteellisen rakennuslupahakemuksen vuoksi.
- Myös bumerangien kopittelu on meillä ollut osa työkykyä ylläpitävää toimintaa. Joskus puutteita korjataan äärimmäisen vähän, joskus ei ollenkaan.

4) Rakentajat pääosin ymmärtäneet vastuunsa. Silti ympäristösihteerien ”konsulttipalveluja” kaivataan edelleen, mikä toisaalta ymmärrettävää varsinkin vanhemman väestön kannalta. Asenne ärsyttää jos/kun sitä esiintyy luvan hakijan kannalta. Joskus neuvontatyön ja konsultoinnin raja häilyvä, mutta siitä ei tehdä numeroa. Järjestelmävaihtoehtoja voi ohjaavasti suositella kun ei nimeä valmistajia.

- tässä mielessä tiedotus onnistunut ja asiakkaat ymmärtävät virkamiehen toimenkuvan melko hyvin
- ihmiset ovat nykyään aktiivisia tiedonhakijoita, mikä heijastuu myös työhömmä ja on tässä tapauksessa hyvä asia

5) Kuormitus ainakin pintavesiin jo pieneltä osalta vähentynyt. Tyypillisesti 2-os saostus + putki ojaan/imeytys vaihdetaan 3-os +imeytys/suodatus. Mutu-tuntuman mukaan aktiiviset ja hätäiset jo tehneet muutostyöt. ”Odottajat” vielä seuraavat hintojen ja tekniikan kehitystä.

6) Syke sallii wc-vesien imeytyksen. Provosoiivat ekstrabonus-kysymykset:

- Onko imeytyskentän perustamiseksi kiinteistökohtaisesti tarpeeksi tietoa, esim pohjaveden vaihtuvuuden ja virtaussuunnan kannalta, vai rakennetaanko Suomessa valtavia määriä juomaveden typtimiä?
- Imeytyksessä suuri osa fosforista poistuu vasta pohjavedessä kulkeutuessaan. Onko tämä lain tarkoittamaa puhdistamista, vai tulisiko fosforista 85 % poistaa ennen pohjaveteen sekoittumista?

Summa summarum: allekirjoittaneen omakohtaiset kokemukset jätevesiasetuksen vaikutuksesta ympäristösihteerit toimenkuvaan. Plussat ja miinukset:

- + Valvonta tullut lupakäsittelyn myötä kattavammaksi
- + Jätevesien käsittely saa ansaitsemaansa valtakunnallista huomiota. Rakentajat tiedostavat asian tärkeyden.
- + Siirtymäajan puitteissa ympäristöön kohdistuva kuormitus vähenee

- Työnjako asetuksen tiimoilta oli erittäin vaikea prosessi. Energiaa hukkaantui turhaan kiistelyyn, mikä vaikutti työilmapiiriin.
- Ympäristösihteerin ja rakennustarkastajan työssä turhaa päällekkäisyyttä. Onko mitään älyä käsitellä rantasaunan imeytyskuoppaa kahden virkamiehen osalta kun leimaa voisi lyödä paperiin heti.
- Surkeista jätevesisuunnitelmista ei ole päästy eroon.
- Käytännöt kunnissa vaihtelevia.

Aika näyttää: ? Pintavesikuormitus vähenee, mutta lisääntykö pohjavesien kuormitus imeytyksen vuoksi ja missä määrin?

KIITOS, ETTÄ JAKSOIT KUUNNELLA!

Toni Pöntelin
Ylämaan kunta
vs.ympäristönsuojelusihteeri
terveystarkastaja
toni.pontelin@ylamaa.fi
puh: 02049 59004